

Motion till riksdagen

1989/90:So246

av Lars Werner m.fl. (vpk)

De homosexuellas situation

Förmågan till kärlek är människans kanske viktigaste egenskap och kärlek finns det inte för mycket av i världen.

Att vara heterosexuell är att ha förmågan att älska och attraheras av någon människa från det motsatta könet. Att vara homosexuell är att ha förmågan att älska och attraheras av sitt eget kön. Den ena förmågan applåderas, medan den andra förtrycks och osynliggörs.

I vårt samhälle råder ett heterosexuellt kärleksmonopol. Både samhället och de flesta människor förväntar sig, kanske utan att reflektera över det, att alla andra är heterosexuella. Homosexualitet osynliggörs. Vi får nästan aldrig se, höra eller läsa om homosexuell kärlek och om parförhållanden mellan två kvinnor eller två män.

Mest fördold och förtigen är den lesbiska kärleken, eftersom den kvinnliga sexualiteten betraktas som underordnad i ett mansdominerat samhälle. Speciellt i dessa aids-tider är det nästan alltid manlig homosexualitet som åsyftas då man talar om homosexualitet.

Men osynliggörandet betyder inte att den homosexuella kärleken inte finns; 5–10% av befolkningen beräknas vara homosexuella!

I regeringens proposition till riksdagen om homosexuellas situation i samhället (prop. 1986/87:124) slås fast att homosexuella inte skall diskrimineras och att alla former av diskriminering aktivt bör motarbetas (s.11). Regeringen menade i propositionen vidare att det måste vara en viktig samhällsuppgift att underlätta för homosexuella att träffa andra homosexuella under goda sociala förhållanden liksom att underlätta en stabil homosexuell samlevnad (s.12). Riksdagen ställde sig bakom propositionen och undanröjde delar av den diskriminering som drabbar homosexuella. Men fortfarande diskrimineras homosexuella i vissa avseenden.

Därutöver kan, vilket också gjordes i propositionen, konstateras att det förekommer en ofta dold, ibland omedveten, oacceptabel behandling av homosexuella i det dagliga livet. Unga homosexuella har det i vissa avseenden speciellt svårt.

Många unga homosexuella tvingas växa upp helt utan positiva förebilder, eller som de ibland själva uttrycker det: "Vi finns ju inte ens." Alldeles särskilt gäller detta lesbiska tjejer. I skolan förutsätts som regel att alla elever är heterosexuella. När det någon gång talas om homosexuella och homosex-

ualitet i skolan förmedlas bilden av ett främmande fenomen som eleverna kan komma att stöta på hos andra människor, utanför skolan.

Tyvärr finns det också åtskilliga exempel på "undervisning" och "information" i skolans samlevnadsundervisning som förmedlat bilden av homosexualitet som något sjukt och onormalt och som varit både kränkande och fördomsfull. Sådant sker fortfarande i våra skolor trots att den absurda sjukdomsklassifikationen avskaffades år 1979 och Sveriges riksdag redan 1973 uttalade att homosexualitet är en ur samhällets synvinkel fullt acceptabel samlevnadsform.

Enligt vpk:s mening behövs särskilda insatser för att göra de homosexuellas situation synlig och homosexualiteten allmänt accepterad. Sådana insatser skulle t.ex. kunna vara förbättring av skolans undervisning, stöd till de homosexuellas egna organisationer, stöd till de homosexuellas tidningar och kultur. På så sätt kan homosexuella göras synliga i alla sammanhang. Regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om sådana insatser.

Redan 1973 godkände riksdagen lagutskottets betänkande LU 1973:20 där man uttalade att "en samlevnad mellan två parter av samma kön är en från samhällets synpunkt fullt acceptabel samlevnadsform".

Utredningen om homosexuellas situation i samhället slog i sitt betänkande (SOU 1984:63) fast att "homosexuell läggning innebär detsamma för homosexuella som heterosexuell läggning innebär för heterosexuella". I konsekvens med detta konstaterades i samma betänkande att "det är samma känslomässiga och ekonomiska sammanbindning som utgör grunden för både heterosexuell och homosexuell samlevnad".

Homosexuella par har idag ingen möjlighet att gifta sig eller på annat sätt registrera sin samlevnad för att komma i åtnjutande av t.ex. efterlevandeskyddet i lagen om allmän försäkring och i statliga grupplivförsäkringar.

Det finns anledning att snarast lösa problemet med efterlevandeskyddet för homosexuella sambor. Så länge homosexuella par inte har möjlighet att via t.ex. registrerat partnerskap jämföras med gifta heterosexuella i dessa avseenden måste frågan lösas på annat sätt. Därför bör riksdagen hos regeringen skyndsamt begära förslag om nödvändiga tillägg och ändringar i lagen om homosexuella sambor för att lösa problemet med deras efterlevandeskydd.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär ett skyndsamt förslag om insatser för att stärka de homosexuellas situation i samhället i enlighet med vad som anförts i motionen,

[att riksdagen hos regeringen begär ett skyndsamt förslag om lagändringar för att trygga efterlevandeskyddet för homosexuella sambor i enlighet med vad som anförts i motionen.]

Stockholm den 22 januari 1990

Mot. 1989/90

So246

Lars Werner (vpk)

Berith Eriksson (vpk)

Bo Hammar (vpk)

Ylva Johansson (vpk)

Lars-Ove Hagberg (vpk)

Margó Ingvardsson (vpk)

Bertil Måbrink (vpk)